

o iure 2023

Iuridicum Remedium, z. s.
výroční zpráva za rok 2023

úvodní slovo

V době, kdy připravujeme tuto výroční zprávu, současně slavíme další dílčí vítězství nad hrozbou plošného skenování komunikačních platforem či cloudových úložišť, tentokrát s cílem hledat dětskou pornografii.

Návrh známý jako **chat control**, který by vedl mimo jiné k faktickému konci bezpečného šifrování v EU, se podařilo v Radě EU zastavit i díky odmítavému postoji ČR. K němu jsme snad i naší prací v posledním roce přispěli. Chat control se přitom vrací jako bumerang: jde o jeden z mnoha případů snah o prolamování soukromí, které se – byť v jiných dobových kontextech – opakovaně vrací po celou dobu naší činnosti.

V roce 2023 jsme díky větším i menším podporovatelům mohli pracovat na celé řadě zajímavých projektů, které se zaměřovaly na aktivity watchdogové, advokační, litigační, ale i vzdělávací či poradenské.

Z těch watchdogových stojí za zmínku zejména projekt *Digitální watchdog II.*, v němž jsme se věnovali řadě témat z oblasti digitálních práv. Zmínit vedle chat control můžeme třeba naše letní odhalení masivní biometrické databáze nazvané **Digitální podoba osob**, obsahující 20 milionů digitálních fotografií osob ze státních databází, kterou policie používá utajeně a dle nás i bez zákonného podkladu k automatizovanému porovnávání tváří

při vyšetřování trestných činů. Na základě našeho podnětu se provozem databáze zabývá Úřad pro ochranu osobních údajů.

Pokračovali jsme také v kampani zaměřené na **právo na analog**. Rok 2023 bohužel plně naplnil naše obavy spojené s povinným zřizováním datových schránek, což vedlo ke stovkám tisíc zrušených živností, ale také téměř k půl milionu datových schránek, které ani po roce nebyly nikým otevřeny, přestože do nich chodí obsílky doručované na základě fikce se všemi právními důsledky.

Vedle práva nevyužívat digitální technologie jsme se intenzivně věnovali i prosazování **práva na hotovostní platby**. Zde bohužel narážíme na neochotu státní správy, zejména pak Ministerstva financí, vyjasnit roli hotovosti v právních předpisech.

Právo na analog jsme představili na semináři uspořádaném v Senátu PČR pod záštitou jeho ústavně-právního výboru, jehož členové následně stáli za návrhem zakotvit právo na analog a právo na hotovostní platby v Listině základních práv a svobod. Právu na analog jsme se ale věnovali i v prosinci na námi spolupořádané konferenci věnované klíčovým tématům digitálních práv pořádané na Akademii věd. Za největší úspěch považujeme to, že se problematika digitálního vyloučení i práva na analog postupně dostala do obecného povědomí i do povědomí veřejné správy.

Dařilo se nám rozvíjet i vzdělávací aktivity. Za zmínku stojí zejména povinný kurz zaměřený na téma digitálních práv a proměn žurnalistiky v digitální době pro studenty žurnalistiky FSV UK v Praze, který jsme připravili a následně realizovali s našimi partnery v rámci projektu **Digitální doba s lidskou tváří**. V témže projektu jsme pak vytvořili i cyklus vzdělávacích videí pro novináře a další vzdělávací materiály.

Nesmíme zapomenout ani na naše poradenské a advokační aktivity zaměřené tradičně na seniory a na oblast **dluhů, exekucí, nájemního bydlení či pracovního práva**. Za minulý rok se sice

nemůžeme pochlubit velkým vítězstvím u vrcholných soudů, vedle každodenní práce našich advokátů, kteří poskytli **stovky bezplatných konzultací** klientům i právní zastoupení ve více než deseti řízeních, můžeme nicméně zmínit spuštění nové uživatelsky přívětivé webové poradny.

Rok 2024 bude pro luRe v mnohém specifický. Bohužel bude končit podpora z programu norských fondů, která nám v posledních letech pomáhala udržovat zejména naše watchdogové aktivity. Současně ale půjde o rok, kdy se budeme těšit z přípravy jubilejního 20. ročníku **Big Brother Awards**.

Věříme, že se nám v následujícím roce i díky naší rostoucí komunitě podaří změny ve financování ustát, důstojně oslavit výročí BBA a současně dál přispívat k ochraně lidských práv. Ať už půjde o velká celospolečenská témata nebo o pomoc těm, kteří v životě neměli tolik štěstí jako ostatní.

Jan Vobořil, výkonný ředitel luRe, 21. 6. 2024

kdo jsme

Náš spolek **Iuridicum Remedium** (v překladu „právní lék“, zkráceně luRe) vznikl v roce 2001, aby umožnil přístup k právní pomoci lidem v nouzi. Později se připojilo téma digitálních práv a ochrany soukromí. V uplynulých více než dvou dekádách jsme se opakovaně věnovali tématům mimo pozornost hlavního proudu. Mezi prvními jsme řešili exekuce, omezování shromažďovacího práva, ale i nevýhodné obchodní dohody a arbitrážní doložky ve prospěch nadnárodních korporací (dohody TTIP, CETA).

Od roku 2004 pořádáme Ceny Velkého bratra. Od pandemie se usilovně věnujeme problematice digitálního vylučování. Jsme profesionálním zastáncem základních svobod: zkušenosti z našich kauz a příběhy nespravedlnosti intenzivně komunikujeme skrze média. Zúročujeme je též v poradních orgánech *Rady vlády pro lidská práva* i v dalších odborných skupinách. Jako jediný zástupce z Česka jsme součástí evropské sítě digitálně-právních organizací *EDRi* (European Digital Rights).

naše poslání

*Zachovat základní svobody nás všech,
bez ohledu na postavení a majetek.*

*Pomáhat rovnému přístupu ke
spravedlnosti lidem, kteří nedosáhnou
na právní služby.*

*Hájit téma spravedlnosti a základních
svobod ve společenské debatě. Aktivně
prosazovat respektování základních
svobod, zejména práva na soukromí, ze
strany byznysu i veřejné moci.*

*Dostávat do veřejné debaty nová
ohrožení. Z opomíjených problémů dělat
témata a pomáhat prosazovat řešení*

programy & lidé

Poslání a dlouhodobou vizi naplňujeme primárně ve dvou programech: v programu **Právní pomoc** pomocí spolupracujících advokátů zajišťujeme bezplatnou právní pomoc lidem, kteří by na ni jinak nedosáhli.

V programu **Digitální svobody** hájíme digitální práva: v legislativě, v médiích i u soudů svádíme bitvy za ochranu soukromí, podporujeme alternativy ke copyrightu, varujeme před digitálním vylučováním.

V programu **Svobody pod tlakem** spouštíme kampaně v případech, kdy narazíme na jiné vážné ohrožení našich svobod, které se v hlavním proudu neřeší.

V roce 2023 tvořili tým luRe:

- Helena Svatošová
- Jan Vobořil
- Hynek Trojáněk
- *Barbora Štička (projekt Digitální doba s lidskou tváří)*
- *Erika Turzová Baloghová (program Právní pomoc)*

digitální svobody

Program Digitální svobody jsme mohli v roce 2023 realizovat zejména díky podpoře Nadace OSF, která podpořila náš projekt Digitální watchdog II. Kampaň Nemám co skrývat pak finančně podpořila síť EDRi, které jsme součástí. Mrkněte, čeho jsme dosáhli v jednotlivých kampaních!

— konec plošnému skladování metadat o našich životech

I v roce 2023 pokračoval náš dlouholetý příběh s *data retention*. Již v květnu 2021 jsme i díky finanční podpoře veřejnosti podali žalobu na Ministerstvo průmyslu a obchodu k Obvodnímu soudu pro Prahu 1. Jménem novináře Jana Cibulky žádáme omluvu za to, že stát stále vyžaduje po operátorech plošný sběr provozních a lokalizačních údajů. Výsledkem je půlroční archivování informací o každém z nás, kdy se zaznamenává, kdo si s kým volal, psal, kdy se připojil k internetu... Této praxi přitom řekl Soudní dvůr Evropské unie opakovaně jasné ne.

V dubnu 2023 naši žalobu Obvodní soud pro Prahu zamítl. Městský soud v Praze následně našemu odvolání nevyhověl, nepodal ani předběžnou otázku k SDEU, jak jsme požadovali: odmítl zakousnout se do kyselého jablka data retention. Další pokus nás tak čeká u Nejvyššího soudu po podaném dovolání.

— právo na analog

Lidé, kteří z různých důvodů nechtějí či nemohou používat některé digitální vychytávky, zjišťovali i v roce 2023, že některé služby a aktivity jsou pro ně prostě nedostupné.

Opět jsme tak upozorňovali na konkrétní problémy:

- na obchody, které **podmiňují slevy aplikací**
- na dotační program *Nová zelená úsporám Light*, jehož podání je možné učinit **pouze elektronicky**, přestože je určený pro starobní důchodce a invalidní důchodce 3. stupně (tématem se na základě naší výzvy zabývala média i Veřejný ochránce práv)
- na **datové schránky**, které jsou díky našemu otevřenému dopisu z roku 2022 sice povinné pouze pro podnikatele a spolky, ke kterým se však stále nepřihlásilo téměř půl milionu lidí (téma jsme řešili se zmocněnkyní vlády pro lidská práva Klárou Šimáčkovou Laurenčíkovou)

Řešili jsme i bezpečnost datových schránek a žádali o doplňující informace k provedeným auditům. Ministerstvo vnitra nám poskytlo pouze jejich část, započali jsme s ním tak soudní spor.

Spolu s ústavně-právním výborem Senátu České republiky jsme 7. června uspořádali seminář *Máme právo žít nedigitálně?*

I v návaznosti na tento seminář byl předložen senátní návrh na zakotvení práva na analog v *Listině základních práv a svobod*.

Samostatnou podkapitolou v rámci kampaně *Právo na analog* pak byla **hotovost**. Již v květnu 2021 prošel *Radou vlády pro lidská práva* náš podnět, který úkoloval Ministerstvo financí: to mělo předložit návrh na novelu zákona o oběhu bankovek a mincí tak, aby nově obsahoval pokutu za odmítání hotovosti. Novela měla být dle *Plánu legislativních prací vlády* hotová právě v roce 2023. Ministerstvo financí bohužel tento úkol nechalo vyhnít. Náš návrh přitom 15. února 2023 ve svém usnesení podpořil i Senát.

Na nutnost chránit hotovost jsme tak v průběhu uplynulého roku dále upozorňovali jednotlivými aktivitami:

- i díky naší dobrovolnické základně jsme upozornili na jízdenky v MHD, které jsou **při platbě hotovostí až dvakrát dražší**
- popsali jsme konkrétní případy, kdy je ztížené či zcela nemožné platit hotově
- na našem blogu jsme zveřejnili **konkrétní příběhy** související s prosazováním cashless řešení z Frýdku-Místku či ze Znojma
- popsali jsme také, jaký dopad mohou mít platby kartou na naše **soukromí**

V závěru roku jsme zmapovali stav legislativy ve vztahu k hotovosti v jednotlivých evropských zemích. Naše v angličtině publikovaná analýza **The Right to Pay in Cash in Europe** dospěla k tomu, že velké množství výjimek dělá z povinnosti přijímat hotovost (v několika zemích již zavedené) bohužel značně gumový až zbytečný nástroj.

S hotovostí souvisí i snahy MPSV **prolomit bankovní tajemství** v zákoně o pomoci v hmotné nouzi, kdy by bylo umožněno sdělovat detaily bankovních transakcí žadatelů. Před neadekvátním zásahem

do soukromí jsme na konci roku 2023 spolu se *Spolkem pro ochranu osobních údajů* varovali mimojiné senátory a senátorky.

— můj obličej patří mně

Ze všech sil jsme se i v roce 2023 snažili zabránit normalizaci biometrického dohledu. V březnu jsme podali správní žalobu ve věci svobodného přístupu k informacím, které se týkají kamerového systému (biometrického) na *Letišti Václava Havla*.

Před klíčovým květnovým hlasováním ohledně *Aktu o umělé inteligenci* jsme napsali otevřený dopis českým europoslancům a europoslankyním. Současně jsme věc koordinovali i s útvarem místopředsedy vlády pro digitalizaci.

Konzultovali jsme chystanou metodiku ke kamerovým systémům od *Úřadu pro ochranu osobních údajů*. Připravili jsme několik doporučení – část z nich se pak do výsledné metodiky přímo promítla a byla zohledněna.

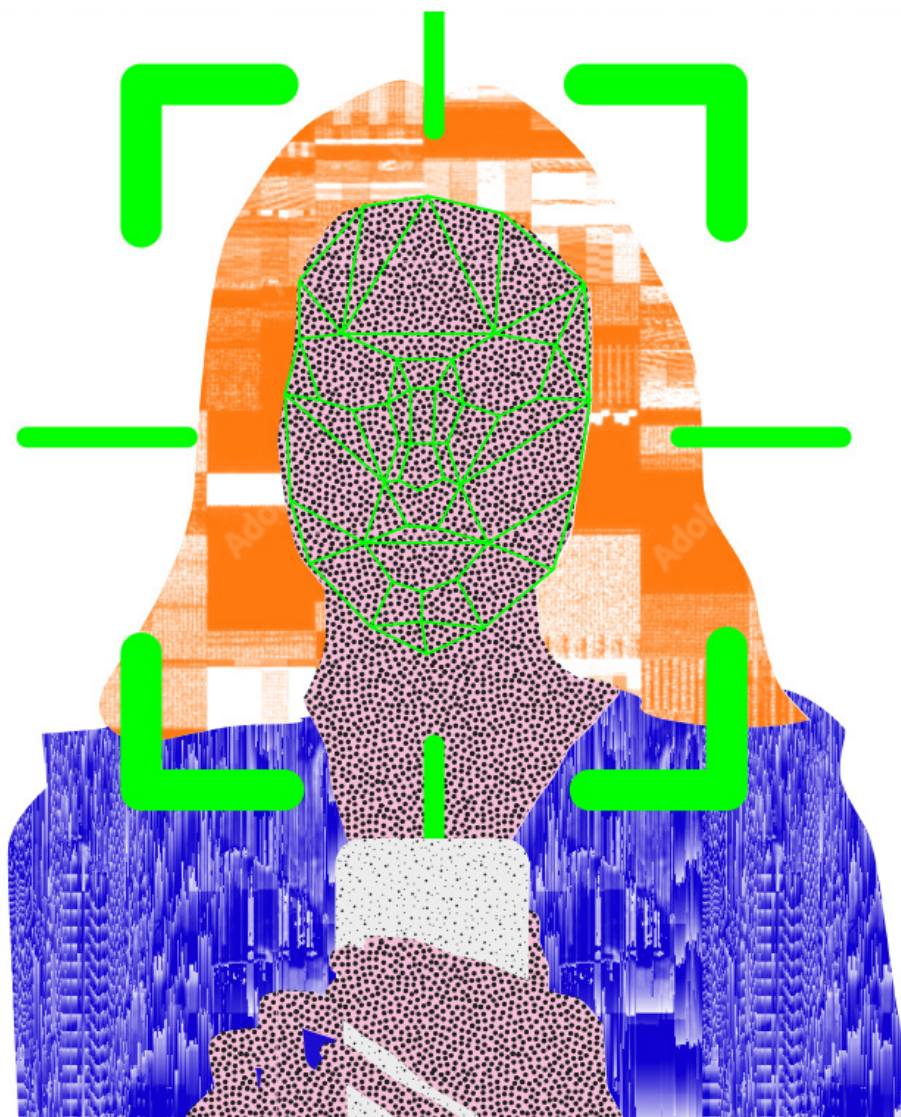
Největšího úspěchu jsme dosáhli v létě, kdy jsme na základě žádostí o informace přišli na to, že česká policie využívá Informační systém s názvem **Digitální podoba osob** ke zpětnému biometrickému ztotožnění. Systém běží už od roku 2022, kdy ho přitom policisté zamlčeli na našem semináři o biometrice. Ten jsme přitom právě s cílem vnést do tématu více transparentnosti pořádali...

Následně jsme zjistili další detailnější informace, které policie musela zveřejnit i díky mediálnímu tlaku, který naše zjištění rozpoutala. V naší snaze získat informace nás následně podpořilo i rozhodnutí Ministerstva vnitra. Mohli jsme tak přinést nejen informace o tom, že v databázi je **20 milionů fotek ze všech pasů a občanek**, ale i informace o tom, kdo má k systému přístup a za jakých okolností.

Celý objev znamenal zlom v naší kampani, která se právě biometrickým dohledem zabývá. O kauze informovala téměř všechna tuzemská média, osloveni jsme byli hojně i těmi zahraničními.

V prosinci 2023 jsme na zjištění částečně navázali, když jsme zveřejnili analýzu **Český Minority Report**, o tom, jak česká policie pracuje s umělou inteligencí. Podle údajů z návštěvnosti stránek si analýzu stáhlo několik tisíc lidí.

Vedle tématu biometriky jsme ale stihli připravit i přehledný materiál vysvětlující, kdy a za jakých okolností lze použít *kameryové systémy ve školách* – a proč je nelze využít pro kontrolu docházky.

— nemám co skrývat

Mezi další úspěchy roku 2023 řadíme naše zapojení do kampaně proti ChatControl: tak byl překřten návrh evropské komise, který měl v rámci odhalování dětské pornografie a dalšího škodlivého obsahu umožnit **plošné slídění** v našich e-mailech a dalších komunikačních nástrojích.

Přestože jsme návrh sledovali dlouhodobě, naplno jsme proti němu vystoupili až na jaře u příležitosti kulatého stolu k tématu v Poslanecké sněmovně. Napsali jsme dále otevřený dopis ministru vnitra a komunikovali jsme rovněž s lidmi z kabinetu místopředsedy vlády pro digitalizaci.

Zahájili jsme dále naši třídílnou sérii článků **Nemám co skrývat** pro *Deník Alarm*, ve které jsme průběžně situaci kolem návrhu monitorovali, zároveň jsme přinášeli praktické tipy na ochranu soukromí. Problematiku nařízení jsme popsali i pro další média.

Co víc: přesvědčit europoslance a europoslankyně jsme nakonec vyrazili i fyzicky **do Bruselu a do Štrasburku**, kde jsme měli šanci seznámit zákonodárce s našimi námitkami.

Kampaň měla pozitivní výsledek: Evropský parlament nakonec plošné špehování na internetu odmítl a celý návrh tím tak shodil, alespoň na nějakou dobu, pod stůl.

Díky finanční podpoře EDRI jsme navíc mohli v rámci této kampaně zrealizovat i workshopy týkající se praktické ochrany soukromí, které by nařízení ChatControl odválo. Ve spolupráci s kolektivem NoLog jsme tak vyškolili **tři neziskové organizace a tři novinářské kolektivy**.

— komunitní akce

digitální disidenti

Pokračovali projekce našeho filmu *Digitální disidenti*. Mimo Prahu jsme promítali a diskutovali třeba v Boskovicích, Semilech, Ostravě či

Táboře. A promítalo se i v zahraničí: po Košicích, Bruselu a New Yorku, kde se film promítal v roce 2022, si film v roce 2023 užili lidé také v Portugalsku či Turecku. V dubnu jsme film zveřejnili on-line a díky anglickým titulům ho sdíleli i s našimi zahraničními partnery. Záhy nasbíral několik tisíc zhlédnutí.

tištěný zpravodaj

S komunitou jsme připravili dvě čísla tištěného zpravodaje *Digitální svobody*. Ten byl primárně určen pro lidi, kteří nás podpořili v crowdfundingové kampani na podporu hotovosti. Vytiskli jsme však více kusů pro budování komunity. Do přípravy čísla se zapojili dobrovolníci, kteří přispěli jak texty, tak grafikou.

akce

Naši zástupci se účastnili kulatých stolů, lobovali v Bruselu i Štrasburku. Pozváni jsme byli ale třeba i na slovinskou konferenci zaměřenou na digitální suverenitu DISCO. O naší činnosti jsme přednášeli komunitě Občankářů, vidět jste nás mohli i v rámci celodenních konferencí na některých vysokých či středních školách.

digitální doba s lidskou tváří

Samostatný projekt Digitální doba s lidskou tváří byl realizován od ledna 2022 do ledna 2024 díky podpoře v rámci Programu Lidská práva financovaného z Norských fondů 2014-2021.

Na katedře žurnalistiky FSV UK jsme v rámci projektu realizovali kurz pro začínající novináře a novinářky, na kterém jsme umožnili hlubší ponor do problematiky digitálních práv, ochrany soukromí a digitálního vyloučení. Některé seminární práce jsme zveřejnili na projektovém webu **ddl*t*.iure.org**.

Spolu s projektovým konsorciem jsme vytvořili *cyklus videí*: pod taktovkou luRe byla natočena videa věnovaná digitálnímu vyloučení či ochraně soukromí.

V závěru projektu jsme pak na vzorku více než tisíců respondentů realizovali výzkum, ze kterého například vyplynulo, že většina české populace má za to, že *digitalizace veřejné správy nedostatečně myslí na ty, kdo nepracují s digitálními technologiemi*.

Výsledky jsme představili na sympoziu, na kterém zároveň proběhla velmi podnětná diskuze o využívání umělé inteligence v médiích, o dezinformacích a digitálním vyloučení. Záznam z celého dne i doplňující prezentace archivujeme na projektovém webu.

Registrace a více informací na
www.norway-prague.cz/

Digitální doba s lidskou tvář

1. prosince 2023
8:30–13:00
Akademie věd ČR,
Národní 3, sál 206

Symposium o standardech novinářské
práce v oblasti dopadu moderních
technologií na lidská práva

- Umělá inteligence v tuzemských redakcích a kodexech
- Disinformace jako sociální problém
- Digitální doba: IN nebo OUT?

právo

Sociální sítě šíří negativní obsah: zachování jednotlivých názorových proudů ve společnosti	1	2	3	4	5	6	7
Sociální sítě šíří negativní obsah: zachování jednotlivých názorových proudů ve společnosti	21	36	33	36	9	12	0,05
Sociální sítě šíří negativní obsah: zachování jednotlivých názorových proudů ve společnosti	19	23	23	28	4	11	0,05
Sociální sítě šíří negativní obsah: zachování jednotlivých názorových proudů ve společnosti	18	30	30	29	9	4	0,05
Sociální sítě šíří negativní obsah: zachování jednotlivých názorových proudů ve společnosti	12	21	30	30	9	12	0,05
Sociální sítě šíří negativní obsah: zachování jednotlivých názorových proudů ve společnosti	6	11	30	22	12	23	0,05

1 - Zcela pravdivá upřesnění 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16 - 17 - 18 - 19 - 20 - 21 - 22 - 23 - 24 - 25 - 26 - 27 - 28 - 29 - 30 - 31 - 32 - 33 - 34 - 35 - 36 - 37 - 38 - 39 - 40 - 41 - 42 - 43 - 44 - 45 - 46 - 47 - 48 - 49 - 50 - 51 - 52 - 53 - 54 - 55 - 56 - 57 - 58 - 59 - 60 - 61 - 62 - 63 - 64 - 65 - 66 - 67 - 68 - 69 - 70 - 71 - 72 - 73 - 74 - 75 - 76 - 77 - 78 - 79 - 80 - 81 - 82 - 83 - 84 - 85 - 86 - 87 - 88 - 89 - 90 - 91 - 92 - 93 - 94 - 95 - 96 - 97 - 98 - 99 - 100

Obecně je možné konstatovat, že tuzemské
populaci konvenují negativní výroky o sociálních
sítích. Častěji se lidé přiklání k tvrzení, že sociální
sítě zkreslují skutečný obraz jednotlivých názorů
v realitě a radikalizují své uživatele. Častěji s tímto
názorem na radikalizaci souhlasí muži (23 %) než
ženy (14 %).

SS05. Do jaké míry jsou podle Vás pravdivá/nepravdivá
následující tvrzení týkající se sociálních sítí?
N = 1018

o.iure

INSTITUT KOMUNIKACÍ
STUDIA A JURNALISTIKY
Fakulta sociálních věd
Univerzita Karlova

prague skills
CENTER FOR MEDIA

USTAV STATU
A PRAVA

Elektronická
Forenza
Norway

beey
Beey automaticky převádí audio
a video na text

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
Charles University

ceny velkého bratra za rok 2023

Ceny Velkého bratra za rok 2023 jsme sice předali až v březnu 2024, jako vždy je však pro přehlednost zařazujeme již do této výroční zprávy. Ceny jsme rozdali po devatenácté, tentokrát ve středu 20. března v Čítárně Unijazz. Kdo nejvíce zaujal porotu?

— Úřední slídlil / policie České republiky za netransparentní provoz systému Digitální podoba osob

V takzvaném IS DPO se nachází téměř 20 milionů fotek z českých občanek a pasů. Potřebuje-li policie ztotožnit něčí identitu, ať již z fotky či videa, může tento systém využít. Podle poroty soutěže však policie spustila v loňském roce systém utajeně: v rozporu se zákonem navíc neměla před jeho spuštěním zpracované zhodnocení dopadu do soukromí (tzv. DPIA), chyběl a nadále chybí i dostatečný právní základ pro jeho provoz. Na zjištění navíc policie reagovala nepravdivými tvrzeními.

— Firemní slídlil / Innovatrics za nedostačné informování o biometrickém systému Fingera

Ten umožňuje podle tváře efektivnější kontrolu docházky zaměstnanců i vydávání jídel v kantýně. Bohužel však podle

poroty vůbec nereflektuje, že nařízení GDPR prakticky vylučuje, aby byly podobné systémy na běžných pracovištích využívány.

Specifikem biometrických údajů totiž je, že jsou neměnné, což s sebou nese vysoké riziko jejich zneužití. Na zpracování biometrických dat se tak vztahují omezení, která znamenají, že v běžných provozech lze biometrické údaje používat pouze s výslovným souhlasem subjektu údajů, který musí být svobodný. Zaměstnanec tedy musí mít skutečně reálnou alternativu, která mu umožňuje bez jakýchkoli postihů souhlas se zpracováním biometrických dat nedávat.

— **Dlouhodobý slídl / projekt MojeOdpadky.cz za nucení do poskytování osobních údajů**

Projekt MojeOdpadky.cz má na svědomí společnost ISNO IT, s.r.o.

a obcím a městům v rámci něj nabízí tzv. motivační systém MESOH (*Motivační a evidenční systém pro odpadové hospodářství*), který odměňuje občany za ekologické chování tzv. EKO body, za něž mohou získat slevy.

Se získáním EKO bodů je však spojeno i shromažďování osobních údajů provozovateli systému: lidé je získávají za aktivní komunikaci či návštěvu webových stránek. Systém poskytování slev za sběr bodů je tak podle poroty vlastně totéž jako systém pokut za nedostatečnou ochotu sdílet osobní informace. Údaje předávané obcemi, stejně jako data od občanů, kteří využívají účet odpadového hospodářství, jsou podle provozovatele systému využívány k personalizovanému zasílání obchodních sdělení, a to i bez souhlasu subjektu údajů.

— Výrok Velkého bratra / Europol za chuť plošně sbírat a analyzovat on-line komunikaci

Za plán shromažďovat data, k jehož naplnění naštěstí zatím nedošlo, byl oceněn také Europol. Podle tria investigativních novinářů totiž zástupce Europolu, kterému už v minulosti bylo nařízeno zlikvidovat data o občanech uchovávaná bez jakéhokoli jasného důvodu, na pracovním setkání prohlásil, že:

„Všechny údaje jsou užitečné a měly by být předávány orgánům činným v trestním řízení. Centrum EU by nemělo provádět žádné filtrování, protože i nevinný snímek může obsahovat informace, které by mohly být v určitém okamžiku užitečné pro orgány činné v trestním řízení.“

Výrok se týkal kontroverzního plánu Evropské komise na plošné sledování komunikace nebo obsahu cloudových úložišť kvůli automatizovanému vyhledávání dětské pornografie. Podle poroty Europol prakticky potvrdil obavy četných kritiků návrhu: že systém plošné kontroly komunikace by mohl být záhy zneužit a definice *škodlivého materiálu* svévolně rozšiřována.

Cenu předala formou videa Ella Jakubowska z celoevropské sítě EDRI (European Digital Rights), která se tématu po celý rok 2023 věnovala.

— **Pozitivní Cena / Michal Bergza kampaň proti automatům na vodu nutících lidí využívat aplikaci**

Jediné příkladné ocenění, *Pozitivní cenu*, si odnesl spolupředseda Strany Zelených Michal Berg. Ten totiž v listopadu 2023, záhy poté, kdy Správa železnic zveřejnila informace ke svému projektu Železnice bez plastů, v rámci kterého bude se startupem Lokni instalovat na nádražích automaty na filtrovanou vodu, spustil petici proti zbytečnému nucení do používání mobilní aplikace, která je při využití automatu na vodu vyžadována. V jednom ze svých textů upozornil i na neopodstatněný sběr dat, který je od lidí, co se chtějí napít, vyžadován.

— **Cena veřejnosti / Europol**

Během večera proběhlo též hlasování veřejnosti o tom, který z oceněných je podle přítomných tím vůbec *největším Velkým bratrem*. Těsně, ale přece vyhrál tuto soutěž mezi oceněnými Europol.

— **Složení poroty Cen Velkého bratra za rok 2023**

- Jan Cibulka / datový novinář, iRozhlas.cz
- Eduarda Hekšová / ředitelka spotřebitelské organizace dTest
- Oldřich Kužílek / poradce pro otevřenost veřejné správy a ochranu soukromí, Otevřená společnost
- Ján Matejka / ředitel Ústavu státu a práva AV ČR, člen rozkladové komise ÚOOÚ
- Pavel Růžička / expert na IT bezpečnost
- Jan Vobořil / advokát a výkonný ředitel luRe
- Klára Votavová / publicistka a výzkumná pracovnice, Europeum

právní pomoc

Díky podpoře Ministerstva práce a sociálních věcí, Magistrátu hl. m. Prahy i MČ Praha 7 jsme i v roce 2023 zajišťovali konkrétní právní pomoc seniorům, kteří by jinak na spravedlnost nedosáhli. Tématicky jsme se tradičně zaměřili na problematiku dluhů, exekucí, nájemního bydlení a pracovního práva.

V roce 2023 jsme celkem provedli **367 konzultací** ať už osobně, telefonicky nebo prostřednictvím webové poradny. Celkem v **13** různých správních, občanskoprávních nalézacích, exekučních či insolvenčních řízeních pak naši advokáti klienty zastupovali.

— Některé příběhy ze zastupování klientů v roce 2023

— *Klientka (1965, Praha) byla zažalována Českou televizí z důvodu neplacení televizních poplatků. Klientka splňovala nárok na osvobození pro nemajetnost, má i vážné zdravotní problémy. V rámci soudního řízení, v rámci něhož bylo převzato zastoupení v roce 2023, se podařilo docílit zmírnění tvrdosti dopadu zákona, kdy se podařilo prokázat, že do registru poplatníků nebyla zařazena v souladu se zákonem. Soud tak podanou žalobu počátkem ledna 2024 zamítl.*

— Klientovi (1953, Praha) v roce 2023 bylo převzato právní zastoupení ve věci exekuce na dluh na zdravotním pojištění. Klient je ve velmi špatném zdravotním stavu, včetně depresí a sebevražedných tendencí s minimálními příjmy. Exekuce na něj mají velmi negativní dopad. Byl podán návrh na zastavení exekuce pro nemajetnost, kterému bylo exekutorem vyhověno.

Podařilo se nám zrealizovat i několik poradenských dnů s naší **mobilní poradnou**, která mimo jiné vyjela do Mělníka, Dobrušky, Žatce nebo Chebu. Věnovali jsme se i osvětové práci, díky které jsme pravidelně v pěti různých periodikách publikovali **31 článků** rubriky *Advokát radí*, která se věnuje otázkám a odpovědím, s nimiž se naši advokáti v praxi setkávají.

Pro seniory jsme pak vydali další příručku *Služby spojené s nájmem bytu - praktický právní průvodce*. Jde o další z našich právních příruček zaměřených na právní problémy, které seniory trápí, věnovanou tentokrát pravidlům pro rozúčtovávání služeb v bytových domech

V tradiční spolupráci s organizací Jihoměstská sociální jsme pak v průběhu léta a podzimu zorganizovali čtyři semináře, kterých se celkem zúčastnilo **76 seniorů**. V seminářích jsme se snažili soustředit zejména na aktuální problémy spojené s inflací a energetickou krizí.

Projekty byly realizovány za přispění prostředků ze státního rozpočtu České republiky, dotací Ministerstva práce a sociálních věcí, s podporou Městské části Praha 7 a za přispění dotačního programu Magistrátu hl. m. Prahy na podporu vzdělávání seniorů na území hlavního města Prahy.

— Právní poradna MČ Praha 11

V poradně, kterou provozujeme ve spolupráci s Městskou částí Praha 11 již patnáct let, naši spolupracující advokáti během roku 2023 bezplatně pomohli celkem **399 lidem**, z nichž 45 % tvořili senioři nad 61 let.

Co se týče témat, tak 68 % konzultací se týkalo občanskoprávní problematiky. Tradičně velká část dotazů byla věnována problematice bydlení, šlo o dotazy týkající se nájmu, soužití v bytových domech nebo fungování SVJ, dále klienty zajímala spotřebitelská problematika a vzhledem k věkové skladbě klientů jsou frekventované i dotazy týkající se dědického práva.

S Městskou částí jsme prohloubili spolupráci i tím, že jsme začali publikovat osvětové příspěvky v radničním periodiku *Klíč*.

luRe v médiích

V médiích se vyskytujeme pravidelně. Dáváme rozhovory, poskytujeme postřehy, píšeme vlastní komentáře či články k aktuálnímu dění, ať už jde o problematiku ochrany soukromí a digitálních práv, či o témata spojená s exekucemi, dluhy a bydlením.

V roce 2023 jste na nás mohli narazit v médiích v celkem **257** případech, přičemž:

- **37** zmínek o nás vyšlo v tištěných médiích,
- v **21** případech padlo slovní spojení *luRe* či *luridicum Remedium* ve smyslu naší organizace v rozhlase
- v televizi jste na nás mohli narazit celkem ve **4** reportážích.

Ostatní zmínky se objevily v mediálním on-line prostoru. Značnou část pozornosti jsme přitom v médiích vyvolali zejména naším zjištěním o existenci kontroverzního systému *Digitální podoba osob*. Média se na nás ale opět obracela i v souvislosti s ochranou hotovosti či digitálním vylučováním.

hospodaření v roce 2023

V programu Digitální svobody jsme v roce 2023 realizovali projekty:

- **Digitální watchdog II** (od října 2022 do března 2024). Podpořeno Nadací OSF v programu *Active Citizens Fund*, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací.
- **Digitální doba s lidskou tváří**. Projekt (LP-HRMGSA-017) běžel od ledna 2022 do ledna 2024 díky podpoře v rámci *Programu Lidská práva* financovaného z Norských fondů 2014-2021.
- **Nothing To Hide**. Kampaň proti chat control byla podpořena grantem od *European Digital Rights (EDRi)*.
- **Let's stop the medical Big Brother**. Projekt zaměřený na zdravotnická data, podpořený *Digital Freedom Fund*. Od 20. června 2022 do ledna 2024.

v programu právní pomoc jsme v roce 2023 realizovali projekty:

- **Právo na straně seniorů**. Projekt byl podpořen prostředky dotačního programu Magistrátu hl. m. Prahy na podporu vzdělávání seniorů na území hlavního města Prahy.
- **Bezplatná advokátní pomoc a osvěta pro seniory ve věci dluhů, exekucí a udržitelnosti bydlení a zaměstnání**. Podpořeno dotací Ministerstva práce a sociálních věcí.
- **Právní pomoc a osvěta seniorům v oblasti dluhové problematiky, exekucí a bydlení**. Podpořeno programovou dotací MČ Praha 7.
- **Právní poradna Praha 11**. Podporováno od roku 2007 ze strany Městské části Praha 11.

Rozvaha podle Přílohy č. 1
vyhlášky č. 504/2002 Sb.

ROZVAHA
ve zkráceném rozsahu

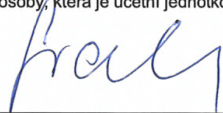
ke dni 31.12.2023
(v celých tisících Kč)

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky
Iuridicum Remedium, z.s. spole
Přístavní 1236/35
Praha 7
170 00

Účetní jednotka doručí:
1 x příslušnému fin. orgánu

IČO
26534487

Označení	AKTIVA	číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k posled. dni účetního období
a	b	c	1	2
A.	Dlouhodobý majetek celkem	Součet A.I. až A.IV.	1	400
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	2		
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	3	400	400
A. III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	4		
A. IV.	Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	5		
B.	Krátkodobý majetek celkem	Součet B.I. až B.IV.	6	1 572
B. I.	Zásoby celkem	7		
B. II.	Pohledávky celkem	8	195	615
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	9	1 369	1 353
B. IV.	Jiná aktiva celkem	10	8	4
	Aktiva celkem	Součet A. až B.	11	1 972
				2 372
Označení	PASIVA	číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k posled. dni účetního období
a	b	c	3	4
A.	Vlastní zdroje celkem	Součet A.I. až A.II.	12	925
A. I.	Jmění celkem	13		161
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	14	925	1 060
B.	Cizí zdroje celkem	Součet B.I. až B.IV.	15	1 047
B. I.	Rezervy celkem	16		
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem	17		
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	18	334	456
B. IV.	Jiná pasiva celkem	19	713	695
	Pasiva celkem	Součet A. až B.	20	1 972
				2 372

Sestaveno dne: 17.04.2024		Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový vzor fyzické osoby, která je účetní jednotkou: 	
Právní forma účetní jednotky: spolek	Předmět podnikání: činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů j. n.	Pozn.:	

Výkaz zisku a ztráty
podle Přílohy č. 2
vyhlášky č. 504/2002 Sb.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY v plném rozsahu

ke dni **31.12.2023**
(v celých tisících Kč)

IČO

26534487

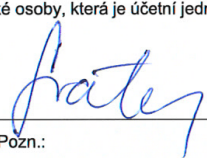
Název a sídlo účetní jednotky

Iuridicum Remedium, z.s. spole
Přístavní 1236/35
Praha 7
170 00

Účetní jednotka doručí:
1 x příslušnému finančnímu
orgánu

Označení	TEXT	Číslo řádku	Činnosti		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
			5	6	7
A.	Náklady	1			
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby Součet A.I.1. až A.I.6.	2	1 182	108	1 290
A. I. 1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	3	42		42
A. I. 2.	Prodané zboží	4			
A. I. 3.	Opravy a udržování	5			
A. I. 4.	Náklady na cestovné	6	4		4
A. I. 5.	Náklady na reprezentaci	7	4		4
A. I. 6.	Ostatní služby	8	1 132	108	1 240
A. II.	Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace Součet A.II.7. až A.II.9.	9			
A. II. 7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	10			
A. II. 8.	Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	11			
A. II. 9.	Aktivace dlouhodobého majetku	12			
A. III.	Osobní náklady Součet A.III.10. až A.III.14.	13	1 417		1 417
A. III. 10.	Mzdové náklady	14	1 149		1 149
A. III. 11.	Zákonné sociální pojištění	15	268		268
A. III. 12.	Ostatní sociální pojištění	16			
A. III. 13.	Zákonné sociální náklady	17			
A. III. 14.	Ostatní sociální náklady	18			
A. IV.	Daně a poplatky Hodnota A.IV.15.	19	18		18
A. IV. 15.	Daně a poplatky	20	18		18
A. V.	Ostatní náklady Součet A.V.16. až A.V.22.	21	6		6
A. V. 16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	22			
A. V. 17.	Odpis nedobytné pohledávky	23			
A. V. 18.	Nákladové úroky	24			
A. V. 19.	Kurové ztráty	25			
A. V. 20.	Dary	26			
A. V. 21.	Manka a škody	27			
A. V. 22.	Jiné ostatní náklady	28	6		6
A. VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek Součet A.VI.23. až A.VI.27.	29			
A. VI. 23.	Odpisy dlouhodobého majetku	30			
A. VI. 24.	Prodaný dlouhodobý majetek	31			
A. VI. 25.	Prodané cenné papíry a podíly	32			
A. VI. 26.	Prodaný materiál	33			
A. VI. 27.	Tvorba a použití rezerv a opravných položek	34			
A. VII.	Poskytnuté příspěvky Hodnota A.VII.28.	35			
A. VII. 28.	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	36			

Označení	TEXT	Číslo řádku	Činnosti		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
			5	6	7
A. VIII.	Daň z příjmů	Hodnota A.VIII.29.	37		
A. VIII. 29.	Daň z příjmů		38		
	Náklady celkem	Součet A.I. až A.VIII.	39	2 623	108 2 731
B.	Výnosy		40		
B. I.	Provozní dotace	Hodnota B.I.1.	41	2 600	2 600
B. I. 1.	Provozní dotace		42	2 600	2 600
B. II.	Přijaté příspěvky	Součet B.II.2. až B.II.4.	43		
B. II. 2.	Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami		44		
B. II. 3.	Přijaté příspěvky (dary)		45		
B. II. 4.	Přijaté členské příspěvky		46		
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží		47	187	187
B. IV.	Ostatní výnosy	Součet B.IV.5. až B.IV.10.	48	71 9	80
B. IV. 5.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále		49		
B. IV. 6.	Platby za odepsané pohledávky		50		
B. IV. 7.	Výnosové úroky		51	9	9
B. IV. 8.	Kursově zisky		52	14	14
B. IV. 9.	Zúčtování fondů		53		
B. IV. 10.	Jiné ostatní výnosy		54	57	57
B. V.	Tržby z prodeje majetku	Součet B.V.11. až B.V.15.	55		
B. V. 11.	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku		56		
B. V. 12.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů		57		
B. V. 13.	Tržby z prodeje materiálu		58		
B. V. 14.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku		59		
B. V. 15.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku		60		
	Výnosy celkem	Součet B.I. až B.V.	61	2 671	196 2 867
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	ř. 61 - (ř. 39 - ř. 37)	62	48	88 136
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	ř. 62 - ř. 37	63	48	88 136

Sestaveno dne: 17.04.2024		Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový vzor fyzické osoby, která je účetní jednotkou:
Právní forma účetní jednotky: spolek	Předmět podnikání: činnosti ostatních organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů j. n.	Pozn.:

kontakt

- Iuridicum Remedium, z. s.
- IČ: 26534487
- sídlo: Přístavní 1236/35, Praha 7, 170 00
- kancelář: Jeseniova 837/10, 130 00 Praha 3
- +420 776 703 170
- iure@iure.org
- datová schránka: yks84px

stránky

- iure.org
- iure.iure.org
- ddlt.iure.org
- digitalnisvobody.cz
- bigbrotherawards.cz

Výroční zpráva luRe za rok 2023 byla zhotovena v červnu 2024.
Odebírejte náš e-mailový zpravodaj Digitální vlaštovka.
Podpořte nás finančně.
Díky!

